

Demokratisering i Irak - En fallstudie på religiös
fragmentering och dess påverkan på demokratisering

Abstrakt

Varför har Iraks *demokratisering* misslyckats? Mellan åren 2003 och 2016 har vi ämnat undersöka dynamiken mellan *shiaaraber* och *sunniaraber*. *Andreas Wimmer* satte upp ett antal kriterier för en lyckad demokrati. Den *religiösa fragmenteringen* är vår förklaring. Wimmer användes för att undersöka huruvida lämpliga åtgärder tillämpats för att förhindra att fragmenteringen bryter ut i en *konflikt*. Materialet består av både kvalitativ och kvantitativ data för att besvara huruvida kriterier har uppfyllts. Vi kunde finna att flera komponenter påverkat demokratin, men där en *avbathifieringen* haft en stor roll i att försvåra demokratiseringen. Resultatet visar att kriterierna inte har uppfyllts.

Nyckelord: demokratisering, shiaaraber, sunninaraber, Andreas Wimmer, religiös fragmentering, religiös konflikt, avbathifiering

Innehåll

1	Inledning	2
1.1	Problem och syfte	2
1.2	Hypotes	2
1.3	Bakgrund	2
1.4	Tidigare forskning	3
1.5	Frågeställning	5
1.6	Avgränsning	6
2	Teori.....	7
3	Metod och Material.....	8
3.1	Den irakiska demokratiska utvecklingen.....	8
3.2	Maktskiftet mellan sunni- och shiaaraber.....	8
3.3	Wimmers kriterier.....	9
3.3.1	Valsystemet	9
3.3.2	Landets federala uppbyggnad samt fiskala decentralisering	11
3.3.3	Lagstyret.....	12
4	Resultat och analys	14
4.1	Wimmers kriterier.....	14
4.1.1	Valsystemet	14
4.1.2	Landets federala uppbyggnad samt fiskala decentralisering	24
4.1.3	Lagstyret.....	27
4.2	Den demokratiska utvecklingen	35
4.3	Maktskiftet mellan sunni- och shiaaraber.....	36
5	Slutsats & Diskussion	38
6	Referenser	40
7	Bilagor	43

1 Inledning

1.1 Problem och syfte

Irak har sedan den amerikanska interventionen genomgått ett regimskifte som i viss grad har demokratiserat landet. Men efter den initiala ökningen på diverse demokratiindex (bl.a. Freedom House: Freedom of the World Index, The Economist Democracy Index) har landets demokratiska utveckling stagnerat, och under vissa perioder även utvecklats mot en autokrati. Landets demokratisering har misslyckats. Vi ställer oss frågan varför den har misslyckats.

Den religiösa fragmenteringen har skapat osämja mellan shiaaraber och sunniaraber, vilket på flera sätt kan synas i samband med statsbildningen av Irak. En förklaring till att konflikten har brutit ut är avbathifieringen. Under texten ska vi visa hur den har påverkat demokratin både inifrån och utifrån. Inifrån i den bemärkelsen att Bathpartiet förhindras nyttja sina politiska rättigheter, såsom den grundläggande rätten till föreningsfrihet. Utifrån, då den skapat en konflikt mellan staten och den sunniarabiska befolkningen i landet. Den upptrappade konflikten som sedan bidrog till att det 2006, 2011, och 2014 bröt ut inbördeskonflikter och - krig tror vi alltså är en av konsekvenserna av avbathifieringen.

1.2 Hypotes

Vi ska också titta på andra förklaringar på hur exkluderingen har bidragit till den till den bristande demokratin. Utgångspunkten är Andreas Wimmers artikel från 2003. Den handlar om vilka åtgärder som bör tillämpas för att en etnisk konflikt ska undvikas i Irak, så att demokrati kan säkerställas. Vi misstänker att Wimmers kriterier inte har tillämpats, och att detta har lett till att den religiösa fragmenteringen urartat i en konflikt, som i sin tur har försvårat demokratiseringen i Irak.

1.3 Bakgrund

Ungefär 700 år efter Kristus, söder om Bagdad, stupade Husayn ibn Ali. Dotterson till profeten Muhammed och martyr enligt shiamuslimsk lära. Händelsen kom att dela upp muslimer i två större förgreningar shiiter - och sunnimuslimer. En av dem väsentliga skillnaderna är att shiamuslimer tror att det finns följeslagare till profeten på jorden, som på grund av sitt släktskap till profeten, har tolkningsföreträde på koranen (Harney, 2016).

Irak var fram till 1932 en koloni under Storbritannien. Ett sunniarabiskt styre föredrogs av koloniserarna och grunden lades för vad som kom att bli ett herravälde under en minoritetsgrupp - sunniaraber. Från kungadöme till olika militära styren, resultatet blev ett trettioårigt styre under Bathpartiet och med Saddam Hussein i spetsen (Hopwood, 2003). Irak klassificerades då som en repressiv autokrati, ökad för grova överträdelser av mänskliga rättigheter. När Saddam Husseins regim föll år 2003 och den nya regimen installerats, påbörjades arbetet med att rensa ut ex-bathister från alla statliga institutioner i det Irakiska samhället (Zeren, 2017).

Den etnoreligiösa sammansättningen av den styrande gruppen i Irak genomgick en förändring från 2003. Vogt, et al. (2015) beskriver de olika gruppernas maktstatus både innan och efter diktaturens fall, kontentan är att det skett ett maktskifte. Sunniaraber har förlorat nästan all makt - Shiaaraber har anskaffat sig all makt, övergången har alltså i högre grad gynnat shiaaraber. Konflikten mellan de två religiösa grupperna hölls på en relativt låg nivå under den tid som landet befann sig under diktatur, men har sedan regimskiftet urartat, mer eller mindre, i ett inbördeskrig.

Landet har alltid kännetecknats av en religiös fragmentering. Dynamiken mellan de två grupperna var dålig under diktaturen och har inte förbättrats efter 2003. Dock har det skett ett tydligt maktskifte (Vogt, et al., 2015). Shiaaraber har haft de högsta politiska posterna i landet och sunniaraber är i större utsträckning exkluderade från det politiska livet. Vi kommer illustrera hur sunniaraber flera gånger begränsats att utöva sina politiska rättigheter och hur det har bidragit till en undermålig demokratiska utveckling (Katzman & Humud, 2016).

1.4 Tidigare forskning

Den forskning som bedrivits på religiös fragmentering och dess effekt på demokratisering har varit tvetydig till sambandet. Vi har valt att belysa tre studier som alla uppvisar olika resultat ifrån varandra och en studie som diskuterar varför religion kan bidra till att konflikter uppstår.

Positivt samband:

Gerring hittade ett positivt samband. Etnisk fragmentering är mer tolererbar för de olika

grupperna än religiösa skillnader, och har därmed en mindre påtaglig effekt på demokratisering. Att se andra grupper utöva etniska traditioner blir mindre uppseendeväckande än att se en annan grupp utöva sina religiösa övertygelser. Etniska seder blir sällan en nationell angelägenhet, utan löses av medlemmarna individuellt, medan det är vanligt att religiösa seder implementeras i lagar, eller t.o.m. i konstitutionen (Gerring, et al., 2016).

Negativt samband:

Akdedes studie fann att länder med mer religiös fragmentering upplevde en större demokratisering. Materialet utgör en tidsperiod på 15 år mellan - 1992 och 2006. Att börja från 90-talet förklaras med att det var en period som kännetecknades av att många stater gjorde övergången till demokrati. Författaren menar också att sekularism, när religion och politik separeras, gör att demokratin ökar. Denna separation har inte förekommit i Irak. Till exempel har partierna speglats av en tydlig religiös association vilket förklarar varför vi har funnit ett positivt samband (Akdede, 2009).

Inget samband:

Teorell (2010, s.142) hittar inget befintligt samband. Han sammanfattar: "religious fractionalization [...] were not robustly related to democratization during the third wave." Den tredje demokratiseringsvågen kan dock inte anses inkludera Irak som inte började sin demokratisering förrän 2003. Teorell (2010) hänvisar dock till Horowitz (1985) som menar att "ethnic divisions strain, contort, and often transform democratic institutions" Vår uppsats fokuserar förvisso inte på etnisk mångfald, men det är inte orimligt att utöka slutsatsen till att inkludera religiös mångfald, särskilt med tanke på Wellman & Tokunos (2004) rapport som illustrerar religionens splittrande, och konfliktskapande potential i samhället, något som även etnisk mångfald i många fall har visat sig ha (Teorell, 2010, s. 41).

Övrig forskning vi har tagit del av undersöker sambandet mellan religion och konflikt.

Wellman & Tokuno (2004) skriver - "religious groups can 'create a cosmic vision, offer an ideal social order, provide supernormal rewards, and produce a God that sanctifies horrific violence all in the name of religious goals". Med grund på detta så menar vi att det är den religiösa aspekten i konflikten som gör att demokratiseringen tar skada. Hade konflikten varit baserad på etniska skiljelinjer är det inte säkert att konsekvenserna hade påverkat demokratin i

lika stor utsträckning. "While 'ethnic' stakes often concern material goods, religious stakes concern core values and specific rituals." Därmed kan man säga att konflikten mellan sunniaraber och shiaaraber i Irak, som i mycket hög grad är religiös, är svårare att lösa än andra typer av konflikter, som t.ex. etniska konflikter.

Slutsatsen som går att dra av dessa studier är att författarna inte har tittat på ett specifikt fall, istället utgår alla fyra artiklar från kvantitativ data på flera länder. Tre av undersökningarna utgår dessutom enbart från en tidsperiod innan konflikten brutit ut i Irak. Det är därmed inte säkert att deras slutsatser går att applicera på fallet Irak. Den fjärde studien visar ett samband mellan konflikt och religion vilket hjälper oss i vår studie. Med tanke på dessa anledningar så lämnar den tidigare forskningen utrymme för nya studier.

1.5 Frågeställning

- Hur har den religiösa fragmenteringen mellan sunni - och shiaaraber försvårat den demokratiska utvecklingen i Irak?

Målet är inte att förkasta eller acceptera hypotesen att religiös fragmentering försvårar eller underlättar demokratisering, utan vi vill belysa på vilket sätt den har haft en negativ påverkan på just Iraks demokratisering. Med fragmenteringen som förklaring önskar vi att finna ett antal saker - var den största diskrepansen mellan shia - och sunnimuslimer föreligger, om de politiska rättigheterna har påverkats, och slutligen hur respektive grupp upplever den nya demokratin.

Vi är medvetna om att den demokratiska utvecklingen i Irak beror på flera olika faktorer. Det är en komplex fråga som onekligen inte kan kopplas till ett specifikt fall. Därför tror vi inte att Wimmers kriterier kommer kunna täcka allt för att förklara problemet. Då tidigare litteratur som undersökt sambandet mellan religiös fragmentering och demokrati har varit begränsad kan Wimmers kriterier vara ett annat sätt att närma sig problemet.

Ska Irak kunna uppfylla Wimmers kriterier för en demokratisering bör en representation av minoriteter återspeglas mer i landets politik. Det går att se en exkludering av landets sunniaraber och den religiösa fragmenteringen visar en tydlig shiaarabisk dominans i den irakiska politiken efter 2003. Detta illustreras genom de partier som befunnit sig i parlamentet

efter det första valet (där en majoritet säger sig själva följa en shiamuslimsk tradition), problemen som uppstått med oljeutvinningen, provinsernas utformning, statens relation till sunniaraber och lagstyrets kollaps.

1.6 Avgränsning

Anledningen till att vi valde Irak är på grund av landets höga religiösa fragmentering, samt dess relativt snabba övergång i styrelseform. Tidigt insåg vi att landet är religiöst fragmenterat och det därför passar att utveckla Wimmers teori för att illustrera detta.

- **Demografisk avgränsning:** Uppsatsen kommer att behandla två etnoreligiösa grupper; shiamuslimska araber och sunnimuslimska araber. De övriga etniska grupperna i Irak utesluts.
- **Geografisk avgränsning:** Det officiella Irakiska Kurdistan exkluderas på grund av att det inte finns en tydlig religiös fragmentering, samt att provinserna är i hög grad etniskt homogena (Dawisha & Diamond, 2005). Vår undersökning exkluderar därmed regionerna Dohuk, Erbil och Sulaymaniyah.
- **Tidsmässig avgränsning:** 2003 - 2016, det vill säga perioden efter den amerikanska interventionen och Saddam Husseins fall. För punkten om fiskal decentralisering kommer allt fokus ske på 2015, p.g.a. bristande tillgång till information för övriga år.
- **Valen i Irak:** Vi väljer att främst fokusera på två parlamentsval - 2010 och 2014, och i mindre grad även på parlamentsvalen i december 2005. Bristen på översatt statistik har gjort processen mer tidskrävande. Därför har olika mycket fokus lagts på de olika valen, beroende på tillgång till information.
- **Demokratisering:** Vi använder Freedom Houses årliga demokratiindex - "Freedom of the World".
- **Begränsad generaliserbarhet:** Vårt mål är inte att förkasta eller acceptera hypotesen att religiös fragmentering försvårar eller underlättar demokratisering. Utan vi vill

belysa dess eventuella negativa påverkan på Iraks demokratiseringsprocess. Generaliserbarheten är även begränsad p.g.a. att Irak är ett unikt fall på många sätt. Landets demokratisering har skett genom utländskt militärt ingripande, dess befolkning är heterogen och dess forna regim har kraftigt diskriminerat icke-sunnitiska grupper. Den här kombinationen gör det svårt att jämföra Iraks demokratisering med andra länder.

- **Teoretisk avgränsning:** Minoriteters rättigheter kommer inte att behandlas i vår uppsats då vi fokuserar på sunniaraber. Förvisso är sunniaraber en minoritet men Wimmer (2003) åsyftar i första hand på kristna, yazidier, och turkmener när han talar om minoriteter.

2 Teori

”How can an escalation of tensions between the major ethno-religious groups be avoided in a democratizing Iraq?” - *Andreas Wimmer*

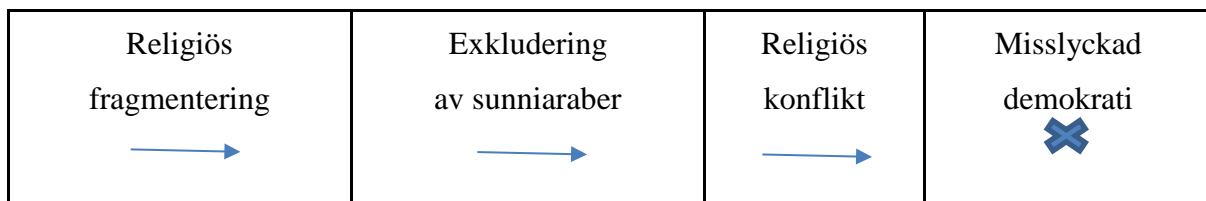
För att kunna hitta förklaringar till vårt problem blev Andreas Wimmers artikel från 2003, om hur den etnoreligiösa konflikten påverkat demokratin vår utgångspunkt. Wimmer lägger fram kriterier över hur demokratiseringen i Irak borde genomföras för att lyckas. I sin helhet bygger hans kriterier på hur det går att undvika att en religiös fragmentering urartar i våldsam konflikt, som på längre sikt skulle kunna hindra en demokratisering.

Wimmer framför fyra kriterier för hur den demokratiska processen i Irak bör genomföras för att undvika en religiös konflikt, vi ska fokusera på tre av dem. Att inte ta med kriteriet ”a strong regime of minority rights [...]” grundas på vårt mål, som är att titta på diskrepansen mellan sunni - och shiaaraber, att undersöka minoriteters rättigheter blir därför överflödigt för vårt syfte. Vi vill vi även understryka att Wimmer använder termen “ethnic” för att beskriva de olika grupperna i Irak. Vårt arbete kommer analysera shiaaraber och sunniaraber, som i stor utsträckning endast skiljer sig från varandra religiöst, därför använder vi istället termen “religiösa grupper”.

Följande råd rekommenderas av Wimmer:

- An electoral system that favors vote pooling across ethnic lines.
- Federalism on a non-ethnic basis with a strong component of fiscal decentralization.
- Judicial apparatus capable of enforcing the rule of law.

Vårt mål är att förklara varför den demokratiska processen gått dåligt i Irak. Vi tänker alltså använda ett antal teorier som belyser konsekvenserna som uppstått av utvecklingen. Mellan åren 2003-2016 ser vi en kedjereaktion vilket bidragit till en ökad religiös konflikt som sedan gjort att demokratin misslyckades.

3 Metod och Material

3.1 Den irakiska demokratiska utvecklingen

För att illustrera demokratiseringen under vår tidsperiod använder vi Freedom House index. FH använder följande skalor:

I definitionen av demokratisering ingår följande skalor:

- Civil liberties (CL) - 60-gradig skala, där FH räknar om värdet till en 7-gradig skala
- Political rights (PL) - 40-gradig skala, där FH räknar om värdet till en 7-gradig skala
- Freedom rating (FR) - 7-gradig skala

$$FR = (CL + PL) / 2$$

- 1,0 - 2,5 = FREE
- 3,0 - 5,0 = PARTLY FREE
- 5,5 - 7,0 = NOT FREE

3.2 Maktskiftet mellan sunni- och shiaaraber

Maktbalansen mellan grupperna visas genom Ethnic Power Relations kartläggning av maktrelationer. Vi har omkodat deras nominella variabler så att:

- [Vår omkodning] = [EPR:s benämning]
- 4 = Monopoly
- 3 = Senior Partner
- 2 = Junior Partner
- 1 = Discriminated
- 0 = Powerless

3.3 Wimmers kriterier

3.3.1 Valsystemet

1. Den första punktens implementering undersöktes genom analyser av:
 - Iraks valsystem och tillämpningen av det alternativa valsystemet.
 - Finns ett rikstäckande stöd för premiärministern?
 - Har samtliga partier och koalitioner kandidater i samtliga provinser?

Vi utökar dessa punkter genom ett tillägg av egna punkter som vi anser vara relevanta för att undersöka den religiösa dynamikens interaktion med valsystemet:

- Hur väl landets religiösa uppdelning återspeglas i mandatfördelningen, d.v.s. om 15-20 % av mandatet innehas av sunniarabiska partier?
 - Vilken religiös anknytning partierna har i parlamentet?
- Valstatistik förs av Independent High Electoral Commission.
 - Mandatfördelningsstatistik hittas i bl.a. Dawisha & Diamonds (2006) rapport och Institute for the Study of War (2014)

Valanalysen kommer att omfatta de tre parlamentariska valen mellan december 2005 och 2014. Valen i december 2005 kommer att analyseras tillsammans med valet 2014 p.g.a. dess relativa likhet vad gäller partiernas religiösa anknytning. Valet 2010 skiljer sig åt p.g.a. det sekulära partiet Al-Iraqiyyas framgång, som vi kommer att kontrastera gentemot den shiitiska interna kampen. För valen 2005 och 2014 analyseras mandatfördelningen för att undersöka om sunniarabiska partiers andel av mandatet överensstämmer med dess andel av

populationen. För valet 2010 blir fokuset istället på antal röster som erhålls av de tre grupperna Al-Iraqiyya, State of Law, och Iraqi National Alliance.

Följande klassificering sker:

2005 (Dawisha & Diamond, 2005)

Shiamandat: National Iraqi Alliance

Sunnimandat: Iraqi Accord Front

2014 (X.S. (The Economist), 2014)

Shiamandat: State of Law, Sadrist Movements, Al-Muwatin coalition

Sunnimandat: The Uniter for Reform Coalition/Muttahidoon, Al-Wataniya, Al-Arabiya Coalition

Avgränsningen i samtliga val blir partier med färre än 10 mandat, främst p.g.a. att det saknas tillförlitlig information av partiernas religiösa anknytning. Dessa klassificeras som övriga, tillsammans med kurdiska partier.

För valanalysen 2010 är tillgången till färdigbehandlad statistik på engelska låg, istället får vi i hög utsträckning översätta statistik från arabiska dokument och räkna om siffrorna till procent. Valstatistiken visar endast partier och/eller koalitioner med minst en (1) vunnen plats i provinsen. Därmed kommer vissa av partiernas valresultat att visas som 0 %, detta betyder inte nödvändigtvis att stödet är lika lågt, utan det visar att partiet inte är med i IHEC:s dokument om valresultatet, då dess stöd är för lågt för att partiet ska tilldelas en av provinsens platser i parlamentet.

Stort fokus kommer att tillägnas det sekulära Al-Iraqiyya, och dess framgång under valet 2010. Anledningen till att vi belyser ett exempel är för att det enbart finns ett sekulärt parti som nått framgång.

- Valen december 2005 och 2014: Mandatfördelningsanalys. Irak behandlas som en enhet. Partier med färre än 10 mandat kategoriseras bland övriga.

- Valen 2010: Röstfördelningsanalys. Irak delas upp i dess 15 icke-kurdiska provinser och dessas valresultat analyseras. Statistik över “Antal röster” otillgängligt i de fall där partierna erhållit 0 mandat. Fokus på de tre stora icke-kurdiska koalitioner.

3.3.2 Landets federala uppbyggnad samt fiskala decentralisering

Vi kommer analysera hur uppdelningen av regionerna ser ut och hur oljeintäkterna fördelas. Eftersom det saknas tillförlitlig statistik på regionernas etniska komposition kommer vi att utgå från kvalitativa beskrivningar från NGO:n Coordination Committee for Iraq som finansierats av bl.a. USA (genom USAID), UNHCR, Unicef och EU (genom ECHO-projektet). Vi kodifierar beskrivningen i en grov fyrgradig skala. De provinserna med en tydlig etnisk eller religiös majoritet får ett högt index. Provinser med en tydlig mångfald får ett lågt index. Datan gör ingen tydlig distinktion mellan etnisk och religiös mångfald, vilket är skälet till att vi inkluderar båda i vår kartläggning. Vår karta visar därmed mångfald, både etnisk t.ex. mellan sunniaraber och sunnikurder, och religiös t.ex. mellan sunniaraber och shiaaraber.

Kodifiering kommer att ske enligt följande riktlinjer:

- Index 4: Endast en grupp nämns i beskrivningen; the majority of Muthanna’s inhabitants are Shia Arabs.
- Index 3: Andra grupper nämns: The majority of Babil’s inhabitants are Shia Arabs. The governorate also hosts a Sunni minority.
- Index 2: Andra grupper nämns, och ett starkare adjektiv används: Shia Arabs form the majority of the governorate’s population, but Basrah also hosts a considerable Sunni minority
- Index 1: Det nämns explicit att provinsen är “diverse”, “mixed”, eller att det är oklart vilken grupp som är i majoritet, vilket vi tolkar som en indikation på att fördelningen är nära 50-50. Exempel: Diyala has an ethnically and religiously diverse population.

Fiskal decentralisering kommer att mätas genom att provinsernas oljeintäkter jämförs. Fokuset på olja förklaras med att detta är den bransch som genererar mest pengar för landet. Det blir därmed av stor betydelse att fördelningen sker på ett sätt som gynnar samtliga

provinser. Beräkningen görs så att siffror hämtas ur NRGI:s rapport (Aresti, 2016): "RDP allocation by province" + "Petrodollar allocation by province" divideras med antalet invånare. Då tas det fram information om hur mycket intäkter varje provins får per invånare.

- Regional Development Program (RDP) allocation: "Allocations are based on governorates' population."
- Petrodollar allocation: Tildelas provinserna i hög grad utifrån mängden olja, gas etc. som framställs.

3.3.3 Lagstyret

Freedom House definierar lagstyrets i fyra punkter:

1. Is there an independent judiciary?

Vi operationaliserar denna punkt genom att mäta korruptionsnivån i landet 2004 och 2016. Vi kommer att utgå från Transparency Internationals index.

2. Does due process prevail in civil and criminal matters?

Amnesty och Human Rights Watch beskriver användandet av summariska avrättningar och rättegångar.

3. Is there protection from the illegitimate use of physical force and freedom from war and insurgencies?

Vi kommer att analysera de olika terror- och milisgrupperna i Irak, och statens interaktion med dem. Bl.a. Stanfords Mapping Militant Organizations kommer att användas som källa.

4. Do laws, policies, and practices guarantee equal treatment of various segments of the population?

Avbathifieringens implementering och dess konsekvenser kommer att ligga i fokus för att besvara denna punkt. För att undersöka avbathifieringsprocessen började vi med att titta på vilket sätt Bathpartiets medlemmar exkluderats från delaktighet i politiken. I användning fick vi Freedom House årsrapporter, tidningsartiklar och Katzman & Humuds (2016) artikel. Vi

tittade även på konstitutionen från 2005 och kunde hitta utdrag som behandlar en lagstadgad avbathifieringsprocess.

Radikalisering av sunniaraber:

Rapporten visar hur sunniaraber radikaliserats och hur det skulle kunna kopplas till det ökade stödet för terrororganisationer. Datan har främst samlats från Freedom House årsrapporter och Katzman & Humuds (2016), men också använt ett antal tidningsartiklar. Resultatet som presenteras grundas på det som vi har kommit fram till från tidslinjen mellan perioden 2003-2016.

4 Resultat och analys

4.1 Wimmers kriterier

4.1.1 Valsystemet

Partiernas religiösa anknytning:

Blått = Shia

Orange = Sekulärt

Grönt: Sunni

År och koalition/parti:	Antal platser i parlamentet:
2005	275
National Iraqi Alliance:	128 Islamic Supreme Council of Iraq (SCIRI) och Badrorganisation, Islamic Dawa Party, Islamic Dawa Party – Iraq Organisation, Sadrist movement var några av dem största partierna i koalitionen. Alla räknas som shiamuslimska partier.
Kurdistan Alliance:	53 Partiblocket klassas som sekulärt.
Iraqi Accord Front:	44 Det räknade sig som ett sunnimuslimskt parti.
Iraqi National List:	25 Iraqi Communist Party, Assembly of Independent Democrats, People's Union, var några av dem största partierna i koalitionen. Alliansen räknade sig som sekulärt.

Iraqi Front for National Dialogue:	11 Några av partierna var <u>Iraqi National Front</u> , National for free and united Iraq, the Iraqi Christian democratic party. Partiblocket klassas som sekulärt.
---	--

2005: (Dawisha & Diamond, 2006)

År och koalition/parti:	Antal platser i parlamentet:
2010	325
Al-Iraqiyya List:	91 Partiblocket omfattar partier såsom: Iraqi National Accord, Iraqi Front for National Dialogue, The Renewal List (Tajdeed). Partiblocket klassas som sekulärt.
State of Law Coalition:	89 Islamic Dawa party, Islamic Dawa Party – Iraq Organisation National Front for the Salvation of Iraq, Independent Arab Movement. Ett multireligiöst partiblock, men partier som dominerades av en shiamuslimsk religiös anknytning.
National Iraqi Alliance:	70 Sadrist Movements, Badr organization, Islamic Virtue Party, National reform trend. Alla räknas som shiamuslimska partier.

2010: (Reddie, 2014)

År och koalition/parti:	Antal platser i parlamentet:
2014	328

<p>State of Law Coalition:</p>	<p>92</p> <p>Islamic Dawa party, Islamic Dawa Party – Iraq Organisation, Badr organization, National reform trend, Islamic Virtue Party - var de största partierna, alla räknade sig själva som shiamuslimska partier.</p> <p>Blandad religiös ideologisk anknytning i koalitionen, dock var en shiamuslimsk anknytning dominerande.</p>
<p>Sadrist Movements:</p>	<p>34</p> <p>En koalition mellan tre shiamuslimska partier där alla har Muqtada Al-Sadr som ledare.</p> <p>Anti-sekular reformistisk shiamuslimsk anknytning.</p>
<p>Al-Muwatin Coalition:</p>	<p>29</p> <p>Islamic Supreme Council of Iraq (SCIRI) , Al-Mehraab Martyr List, Iraqi National Congress - alla räknar sig själva som shiamuslimska.</p> <p>Koalition har en tydlig shiamuslimsk anknytning:</p>
<p>The Uniters for Reform: Coalition/Muttahidoon</p>	<p>23</p> <p>Koalitionens största partier är: National Movement for Development and Reform, The Al-Hadba party.</p> <p>Sunnimuslimskt partiblock, vilket också reflekteras genom de partier som är med.</p>
<p>Al-Wataniya:</p>	<p>21</p> <p>Koalitionen omfattar delvis: Iraqi National Accord, Builders of Iraq, Yazidi Progress Party.</p> <p>Den enda koalitionen i de fem största partierna under som skulle kunna räknas som sekulärt.</p>
<p>Al-Arabiya Coalition:</p>	<p>10</p> <p>Ingen tydlig religiös anknytning. Iraqi Front for National Dialogue, Nishor Iraqi Party. Klassificeras dock som sunni i The Economist.</p>

2014: (X.S. (The Economist), 2014)

1. Att samtliga partier och koalitioner kandiderar i alla provinser.

Rikstäckande kandidater, framför Wimmer (2003) som kriterium för att minska extrema partiers inflytande, allt för att bidra till skapandet av den tidigare nämnda politiska kulturen med “moderation and compromise”. Huruvida detta har lett till det önskade syftet är en fråga i sig, men systemet har inget juridiskt krav på rikstäckande kandidater (Iraqi Constitution, 2015). Resultatet blir att Muttahidoon i valet 2014 inte kandiderar i flertalet shiaarabdominerade provinser i södra Irak, samt att Al-Ahrar-blocket inte kandiderar i de sunnidominerade provinserna i norra Irak. Muttahidoon och Al-Ahrar är inga extrema partier men de kan anses vara extrema i den bemärkelsen att de kraftigt tilltalar specifika religiösa grupper.

2. Iraks valsystem, och varför tillämpningen av det alternativa valsystemet.

- Som vi nämnt tidigare ska vi visa att det finns en religiös anknytning i de olika partierna och hur det kan påverka politiken. Sedan även gå djupare i ett specifikt fall - Al-Iraqiyyas framgång under valet 2010.

Det irakiska valsystemet bygger på proportionell representation. Varje provins utgör en valkrets, och har ett proportionellt antal platser i parlamentet. Wimmer menar att valsystemet skulle kunna passa ett land som Irak med hög religiös och etnisk fragmentering, men att det fallerar p.g.a. att landets politiska kultur saknar “moderation and compromise” (Wimmer, 2003).

I teorin möjliggör PR-systemet för koalitioner mellan olika partier att bildas och minoriteter kan lättare synliggöras i politiken - en utveckling vi kan se under de olika valen då många mindre partier varit del i större koalitioner. Det ser också ut som att minoriteter fått en större politisk representation, vilket kan illustreras genom två exempel; valet 2005 och 2014 då två minoritetspartier kom in i parlamentet - Iraqi Christian democratic party och Yazidi Progress Party (Al-Rikabi 2017, s.5-6). I praktiken kännetecknas det politiska klimatet av kompromisslöshet vilket vi visar i maktskiftesgraf 4g. Vi ser att större partier har kunnat missbruka systemet. Till exempel får tre små partier med x antal % var av rösterna fler platser

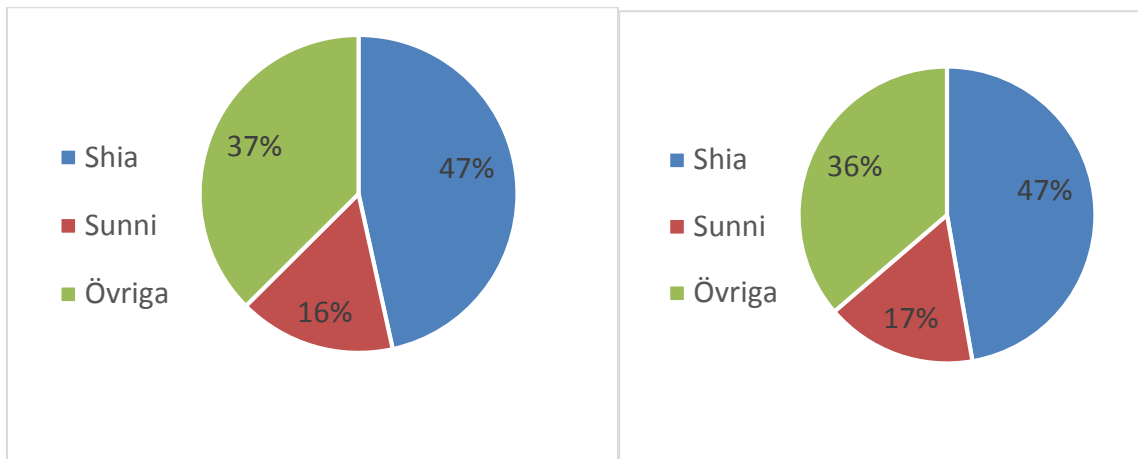
än ett stort parti med 3 gånger så många röster. Detta händer under år 2014, då Sadrrörelsen fördelade sig i olika grenar och bildade tre mindre shiaarabiska partier. De kunde därmed utnyttja system och minska konkurrensen (Al-Rikabi 2017, s.7-10).

Något som ytterligare visar på denna instabilitet är att partier ofta bryts upp, och nya koalitioner ofta uppkommer genom valen. Al-Rikabi (2017, s. 15) visar en stor skillnad mellan de parlamentariska valen 2010 och 2014 i provinsen Bagdad. I valet 2010 erhåller 4 av grupperingarna minst en plats i parlamentet, men i nästa val är det 13 grupperingar. Den här fragmenteringen sker, åtminstone i detta fall, till det styrande shiaarabiska partiet State of Laws fördel, då det vinner ytterligare 2 platser i parlamentet.

Under 2005 hade Irak ett "closed list" system, vilket innebar att det var partierna som tog fram kandidaterna. 2010 och 2014 ändrades det till ett "semi-closed" system (Al-Rikabi 2017, s.7). Att tillämpa closed-list menar Wimmer inte är i sunniarabers fördel. I Irak bör det tillämpas ett "alternative vote"-system där varje valdeltagare har två röster. Det skulle kunna göra att väljare i mindre utsträckning röstar etniskt eller religiöst. Kandidater blir tvungna att anpassa sig efter andra väljare och deras preferenser och inte enbart efter partiets väljarkår.

Något som går att tyda från valen är att partier med en tydlig religiös anknytning lyckats bättre. Religion har påverkar hur det politiska landskapet utformas. Wimmer framförde sitt kriterium om att väljare borde rösta över de religiösa gränserna, men det system som istället har tillämpats - det vill säga - det rådande valsystemet har gjort att alla röstar på "sina" partier d.v.s. partier som tilltalar individens egna religiösa grupp.

Mandatfördelning 2005 (dec) och 2014 efter partiernas religiösa anknytning:

Graf 4a och 4b

T.v.:Dawisha & Diamond (2006, s. 99)

T.h.:(Institute for the Study of War, 2014)

Graferna 4a och 4b visar att det finns en god representation av sunniarabiska partier i valet 2005 (december), och 2014. Partierna är i stor utsträckning uppdelade enligt etnoreligiösa linjer. Bristen på sekulära partier kan verka uppseendeväckande. Wimmer kan hjälpa oss att hitta förklaringen. Han menar att partier, för att kunna dra till sig en så pass stor väljargrupp som möjligt, kommer behöva stöd från lokala sektledare. Det kan sedan förklara varför partier har en tydlig religiös anknytning. Religion och etnicitet har blivit viktiga pjäser i det politiska spelet och flera partier riktar in sig på att tilltala en viss religiös grupp (Wimmer 2003, s.13).

Wimmer föreslår att det alternativa valsystemet skulle förebygga kandidaters möjligheter att endast bygga upp ett stöd från sin etniska/religiösa grupp. Systemets höga kostnader till trots (Wimmer, 2003), menar vi att det är uppenbart att det krävs ett system där ledarna har brett stöd av samtliga grupper i landet för att möjliggöra att samtliga grupper får inflytande. Under det nuvarande systemet har shiaaraber kunnat styra landet med ett minimalt stöd från sunniaraber.

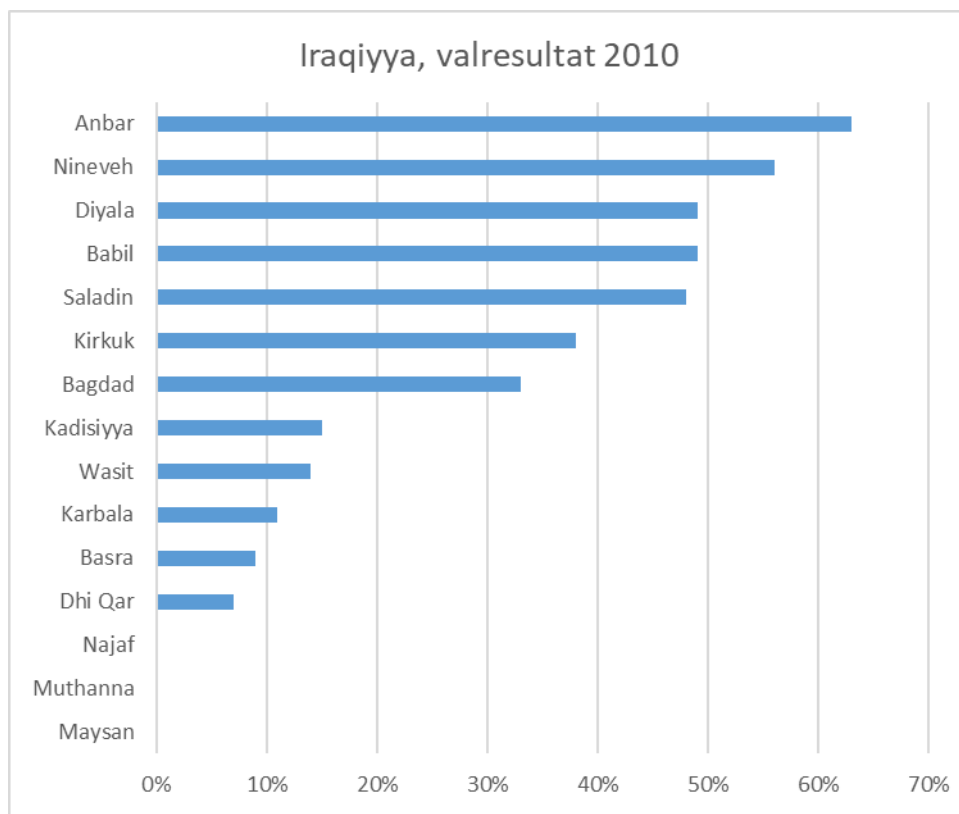
Det går att visa nyttan i det alternativa valsystemet genom ett tankeexperiment:

Om två shiaarabiska kandidater får en miljon förstahandsröster var så kommer den som får flest andrahandsröster att vinna. Rent konkret betyder detta att den kandidaten som driver en mer sunnivänlig politik kommer få fler andrahandsröster, i detta fall från sunniaraber. Då

kommer det inte löna sig att driva en politik som endast gynnar majoritetsgruppen. Förslaget är naturligtvis inte vattentät då det förutsätter att det finns en konkurrens mellan två shiakandidater. I fallet att alla, eller en kraftig majoritet, shiaaraber röstar på en kandidat, så kommer sunniaraber i låg utsträckning att kunna påverka resultatet.

Valet 2010

Det sekulära Al-Iraqiyyas framgång

Graf 4c

Independent High Electoral Commission (2014)

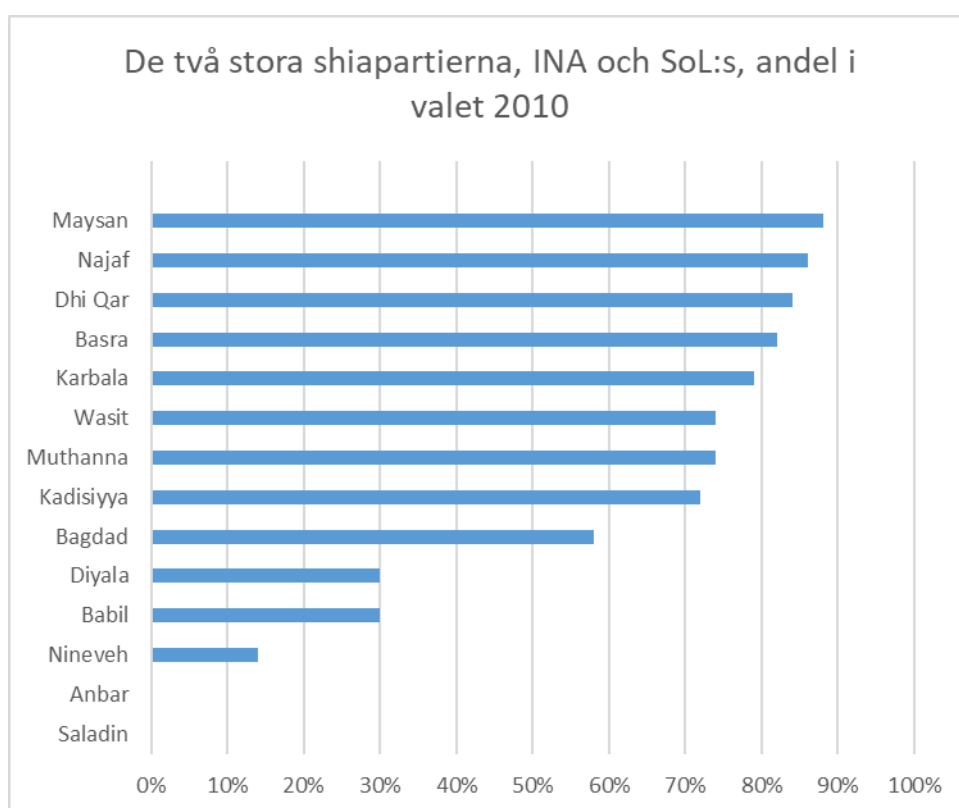
Den största framgången för en sekulär partikoalition har varit Al-Iraqiyyas valresultat från 2010, då partiet fick en fjärdedel av rösterna och en vice premiärministerpost.-

Al-Iraqiyya når enbart framgång i sunniarabdominerade provinser, samt i heterogena provinser. I de flesta shiaarabiska provinser är stödet för Iraqiyya minimalt. I tre av provinserna, varav samtliga är shiaarabiska, har Iraqiyya inte fått ett enda mandat. Det bör nämnas att Iraqiyyas valresultat i Najaf, Muthanna, och Maysan inte nödvändigtvis var så lågt som står i grafen, den visar endast resultatet för partier som fått minst ett mandat.

Röstfördelningssystemet som tillämpas i Irak under 2010, D'Hondt-metoden, har för vissa provinser inneburit en relativt hög effektiv spärr som en konsekvens av kombinationen få platser per provins (för de mer lågbefolkade provinserna). I de tre provinserna med lågt befolkningsantal - Najaf, Muthanna, och Maysan har detta effekten att Iraqiyya, 2010, inte lyckades få några platser av provinsernas platser i parlamentet, även om de teoretiskt skulle kunna ha 10% av väljarstödet. Detta har implikationen att det blir svårare för sunniaraber i shiaarabiskt dominerade provinser att bli representerade i parlamentet.

Valet 2010

Den interna striden om den shiitiska rösten

Graf 4d

Independent High Electoral Commission (2014)

Graf 4d visar en stark kontrast mot graf 4c. Iraqi National Alliance och State of Law Coalition är de två koalitioner som i valet 2010 konkurrerar om den shiaarabiska rösten.

I graf 4c och 4d kan vi se att de olika befolkningsgrupperna i hög grad röstar på olika partier. Visserligen är det provinserna som analyseras, och inte de individuella väljarnas röster, men det går att dra antagandet att de olika partiernas etnoreligiösa inriktning i total omfattning

överlappar väljarnas religiösa profil. För shiaaraber är sekulära alternativ mindre intressanta än de är för sunniaraber. Detta illustrerar att valsystemet i Irak inte bidrar, i någon märkbar utsträckning, till att väljare röstar över de etnoreligiösa gränserna då det endast reflekteras i hur sunniaraber röstade under valet 2010.

Under det rådande systemet finner vi att partier fått en tydlig religiös profil. Majoriteten av väljarna röstar på partier som gynnar deras egna religiösa grupp. Att avvika och starta ett sekulärt parti kan löna sig, som i valet 2010, men det kan också vara ett mindre bra alternativ då en stor del shiaaraber röstar på shiaarabiska partier. Därmed minskar sekulära partiernas chanser att erhålla en hög andel av rösterna.

3. Att det ska finnas ett rikstäckande stöd för premiärministern.

Irak tillämpar inga direkta val av premiärministern, istället sker det genom det parlamentariska valet där presidenten utses av parlamentet, och premiärministern i därefter utses av presidenten. Premiärministern tar sedan fram en regering som måste godkännas av parlamentet.

Tillsättning av premiärminister, president, och talman har skett efter etniska linjer under alla val (Rubin & Al-Salhy, 2015):

Premiärminister	Shiaarab
President	Kurd
Talman	Sunniarab

Det bör påpekas att de flesta regeringsbildningar inkluderar ett proportionellt antal sunniaraber. Dessa har förvisso stundtals anklagats för att vara "token"-sunniaraber, d.v.s. sunniaraber som sätts in för att visa en religiös mångfald men där dessa i själva verket har lågt stöd bland den sunniarabiska populationen. Mansour (2016) skriver att denna föreställningen håller i sig även efter valet 2014: "Under Abadi, then, the perception is that the executive continues to overlook the Sunni voice—even when Sunni representatives are part of the government. " En liknande trend syns i militären där det förekommer misstankar om högt uppsatta sunniter med låg reell makt, d.v.s. galjonsfigurer. En representativ tillsättning av höga poster betyder därmed inte nödvändigtvis att sunniaraber har reell makt.

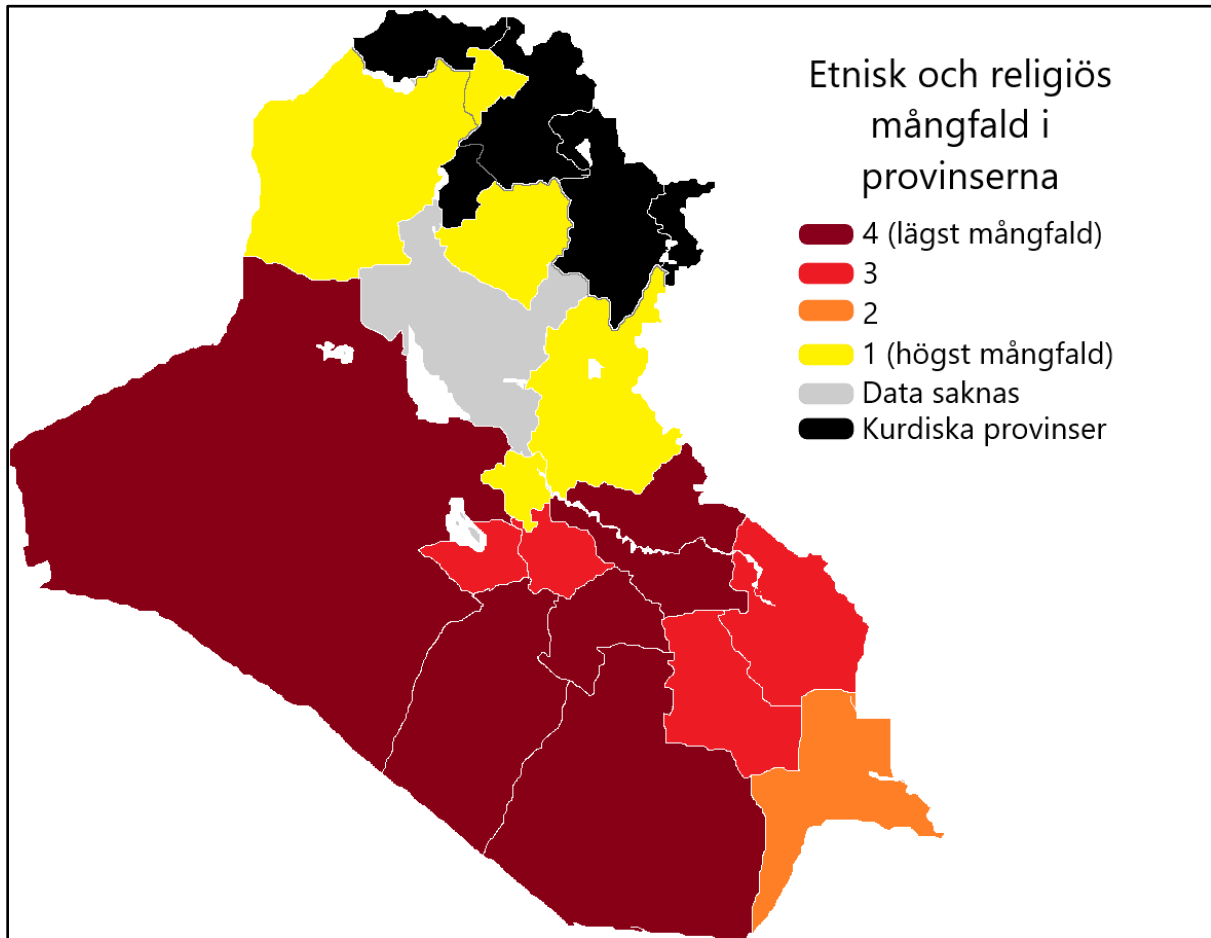
Wimmer föreslog att ett system liknande det nigerianska borde införas i Irak. För att presidenten ska väljas i Nigeria måste stödet överstiga 25% i minst 2/3 av alla delstater. Ett sådant krav har dock aldrig introducerats i Irak. Nuri Al-Maliki kunde på grund av det irakiska systemet bli premiärminister 2010, trots ett mycket lågt stöd i 7/17 provinser (kurdiska provinser inräknade) (IHEC, 2014). Naturligtvis finns det en problematik i att jämföra det nigerianska och irakiska valsystemet då Nigeria tillämpar FPTP i valet av president, och Irak tillämpar PR i valet av parlament, genom vilket premiärministern väljs. Men det som går att se är att presidenten i Nigeria har ett bredare stöd än den irakiska. I Nigeria blir därmed ingen grupp förbisedd på samma sätt som den sunnitiska gruppen blir i Irak.

Vi kan alltså dra slutsatsen att det irakiska sättet att välja premiärminister, till skillnad från det nigerianska, blir till nackdel för sunniaraber, som i praktiken förbises i viss mån i valet av en premiärminister. Wimmers kriterium uppfylls alltså inte.

4.1.2 Landets federala uppbyggnad samt fiskala decentralisering

” The Republic of Iraq is a single federal, independent and fully sovereign state in which the system of government is republican, representative, parliamentary, and democratic, and this Constitution is a guarantor of the unity of Iraq.”

Konstitutionen, paragraf 1, artikel 1

Karta 4a

Baserat på data från: NGO Coordination Committee for Iraq (u.d.)

Vår studie visar att provinserna är uppdelade så att de flesta har en tydlig religiös karaktär.

- Index 4 (minst fragmenterade): 5/14 provinser
- Index 3: 4/14
- Index 2: 1/14
- Index 1 (mest fragmenterade): 4/14

Provinserna är särskilt homogena i södra Irak, där shiaaraberna har en stor majoritet. Mest heterogenitet hittas i de centrala och norra provinserna; Bagdad, Kirkuk, Diyala, och Nineveh. Att dessa 4 provinser kan klassas som "mixed" stöds även i Dawisha & Diamonds (2006, s. 100) forskning.

Saladinprovinsen är sunnidominerad (Cornish, 2015), men det saknas uppgifter om hur homogen provinsen är. Saladin är därför exkluderad från vårt index.

Wimmer (2003) skriver: "Territorial federalism is said to reduce the incentives for politicians at the provincial level to pursue a policy of ethnic antagonism. In a territorially defined system, such as Switzerland, the federal entities do not correspond with ethnic boundaries, and an aggregation of ethnic demands via provincial governments is discouraged."

Förvisso består inte Irak av tre etniska provinser, men dess provinser är ändå, i hög grad, uppdelade enligt religiösa linjer. En av konsekvenserna är att det ständigt presenteras planer på enkla sammanslagningar av provinser, där syftet är att skapa mer autonoma provinser enligt sekteristiska linjer. Exempelvis finns en idé om en sammanslagning av shiaprovinserna Basra, Maysan och Dhi-Qar som förvisso inte har tillräckligt utbrett stöd för att genomföras (Visser, 2007). Indelningen av provinserna är därmed bristfällig med tanke på att den underlättar, i det fall att det uppkommer ett brett folkligt stöd, att provinser slås samman till etniskt homogena storprovinser. Än så länge har vi dock inte sett detta genomföras.

Det är vidare inte helt uppenbart vilken effekt provinsernas etniska komposition har haft på den etniska konflikten, men några problem kan presenteras:

Det första problemet är övergivandet av sunniarabdominerade provinser till dess öde, vilket periodvis har skett i Anbar (Jensen, 2016). Detta har underlättat för IS att etablera sig i provinsen. Att det är Anbar-provinsens sunniarabdominans som orsakar regimen ointresse leder oss till slutsatsen att en större shiaarabisk närvaro i provinsen hade gjort det till en mer angelägen provins för shiaregimen. Vi kan även visa att sunniminoriteter i bl.a. det shiadominerade Basra får undermåligt beskydd av staten (Beehner, 2006 (a)).

Det andra problemet är den etniska rensningen som har skett i Diyala, där sunniaraber tvångsförflyttats, för att vrida provinsens demografiska sammansättning till shiaarabers fördel.

Gruppen som står bakom övergreppen är Popular Mobilisation Forces, som har statligt stöd. Syftet har därmed varit att skifta den demografiska sammansättningen i Diyala till shiaarabers fördel. Detta är alltså en risk som uppstår i Irak i de provinserna med en blandad befolkning mellan shia- och sunniaraber. Därmed kan det sägas att uppdelningen av provinserna förvisso i hög grad skett på ett sådant sätt att många provinser fått en homogen befolkning, men även i de fallen där en mer heterogen befolkningssammansättning skett har en konflikt inte kunnat undvikas. (GICJ Geneva International Centre for Justice, 2016 a)

Man kan dra en parallell till stycket om Al-Iraqiyyas resultat i valet 2010 där vi har visat att dess stöd är högre i de provinserna med högre mångfald. Frågan blir då om Al-Iraqiyyas resultat hade varit ännu starkare, i det fall att provinserna var indelade på ett mer heterogent sätt.

Slutsatsen blir då att indelningen är i vissa av provinserna tillfredsställande, särskilt provinserna i norr, men i södra Irak har mångfalden varit lägre. Punkten kan därmed sägas vara uppfylld i viss grad.

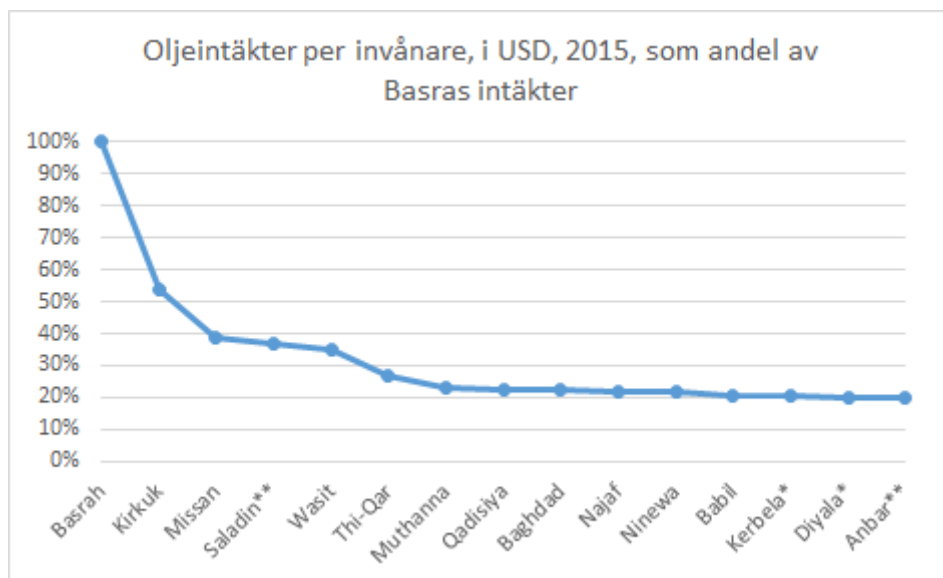
4.1.2.1 Fiskal decentralisering av oljeintäkter

Irak har en av världens största oljereserver. Innan Saddam Husseins fall 2003, var oljan statligt ägd och skulle enligt lag fördelas till det irakiska folket. I praktiken var det bara en liten skara människor som fick ta del av förmögenheten - shiaaraber och kurder blev uteslutna (Smith, 2016).

”Oil and gas are owned by all the people of Iraq in all the regions and governorates.”

- Konstitutionen, paragraf 4, artikel 111

Konstitutionen beskriver dock aldrig hur fördelningen bör göras, eller hur icke-utvinnande provinser bör hanteras. Parlamentet har inte lyckats hitta en permanent lösning till problemen som uppstått i samband med intäktsfördelningen (Smith, 2016). Tio år senare, under 2016, ser vi fortfarande en ojämlig distribution av oljeintäkterna (Aresti, 2016).

Graf 4e

Aresti (2016)

*regioner utan oljeutvinningsverksamhet

** sunniarabisk majoritet

Den jämna fördelningen av oljeintäkterna som Wimmer rekommenderar har inte tillämpats. Istället är situationen sådan att Basra och Kirkuk fått den överlägset största delen av intäkterna. De icke-utvinnande provinserna, och sunniarabdominerade Anbar får endast ca 20% av Basras per capita intäkt. Hänsyn bör tas till att regeringens kontroll över Anbar under 2015 har varit begränsad, i och med att IS kontrollerat stora delar av provinsen. Faktumet kvarstår dock att fördelningen i hög grad är otillfredsställande. Det bör dock tilläggas att Saladin-provinsen, som är sunniarabdominerad, hamnar relativt högt.

4.1.3 Lagstyret

Rule of law-indexet var varit 0/16 mellan 2015 och 2018 (Freedom House, 2018). Det faktum att lagstyret i Irak graderas så lågt av FH är troligtvis en av förklaringarna till att demokratiseringen misslyckats. Wimmer (2003) menar att landet måste ha en "judicial apparatus capable of enforcing the rule of law" för att undvika att den etniska fragmenteringen bryter ut i en våldsam konflikt. Detta finns uppenbarligen inte i Irak.

1. Is there an independent judiciary?

Freedom House (2018) menar att korruptionen är utbredd i landet, och att det är ett av skälen

till att lagstyret har kollapsat. På Transparency Internationals (2017) index över upplevd korruption, 2016, hamnar landet på plats 166/180. Landet låg bland de sämsta länderna även 2004 (129/146) (Transparency International, u.d.). Huruvida korruptionen är hög p.g.a. låg demokratisering eller vice versa är en annan fråga.

Det gick att hitta ett mönster genom åren där lagen användes till Malikis fördel. Han har under flera tillfällen, med brist på bevisbörda, använt domstolsväsendet för att legitimera ett antal häktningsorder.

2010-2011 Maliki utfärdar en häktningsorder, vicepresidenten anklagas för att ha givit order om ett antal mord. Det blir oroligt i flera sunniområden i Irak (Katzman & Humud 2016, s.22).

2010-2011 genomför parlamentet en omröstning mot Maliki. Under artikel 61 i konstitutionen står det att det räcker med 20% för en misstroendeförklaring. Parlamentsledamöterna röstar 176 av 325 för en misstroendeförklaring som dock aldrig händer (Katzman & Humud 2016, s.22-23). Detta menar vi är ett ytterligare bevis på domstolens inkapacitet.

2012 riktar Maliki anklagelser mot den sittande finansministern. Protester bryter ut med anti-Maliki slagord, främst i sunniområden, mest omfattande är det i provinser såsom Anbar. Maliki svarar som under föregående år - släppa ex-bathister ur fängelse och ge mer makt till provinserna. Händelsen ökar det religiösa våldet mellan sunni- och shiaaraber (Katzman & Humud 2016, s.22-23).

2013 utför Maliki en häktningsorder mot Ahmad Al-Alwani, sunniarabiskt ursprung och parlamentariker. Det slutar bland annat med att en medlem i partiblocket Iiraqiyya dödas.

Maliki använder delaktigheten i terroristbrott för att legitimera häktningarna. Det är dock oklart på vilken grund anklagelsen om delaktigheten vilar på. Exempelvis så var Al-Alwani en motståndare till regeringens sätt att hantera protesterna. Häktningsordrarna tycks under flera fall vara grundade i att tysta ner en opposition.

Enligt parlamentet bryter de också mot konstitutionen. (BBC News, 2013).

2. Does due process prevail in civil and criminal matters?

Under 2006 kulminerar sunni-shia konflikten. Regeringen genomför avrättningar på sunnidemonstranter som tros ha en koppling till terrorgrupper - det sekteristiska våldet ökar. Shiamilis under partikoalitionen ”SCIRI” står för en stor del av polisvåldet i norra Irak, de tros ha handlat utanför lagen (Freedom House, 2018). I ett försök att lugna ner situationen ändrar Maliki avbathfieringslagarna och ger mer autonomi till provinserna (Katzman & Humud, 2016 s.7).

Även i samband med rättegångar har drastiska åtgärder tilltagits. Under 2010-2011 läcker det uppgifter om att 430 demonstranter sitter häktade under dåliga förhållanden och utan rättegång (Freedom House, 2018). Ytterligare exempel på tvivelaktig behandling av fångar ges av Freedom House (2017), och Human Rights Watch (2017), som rapporterar om fångar som har varit fängslade i orimligt lång tid i väntan på dom.

Hur staten har hanterat terrorister kan visas på två olika sätt; både i bemärkelsen att de måste strida mot dem, och i att de efter striden måste ge dem en rättvis rättegång. Human Rights Watch (2017) benämner det som “summary executions”, på svenska översatt till summariska avrättningar. Det innebär att staten dömer avrättningar på svag basis, eller efter korta rättegångar. Amnesty (2017) rapporterar att 88 bekräftade tillämpningar av dödsstraffet inträffade i Irak under 2016. Hur många av dessa som kan definieras som summariska är svårt att veta på grund av det stora mörkertalet.

3. Is there protection from the illegitimate use of physical force and freedom from war and insurgencies?

2003-2004 pläderar Badrorganisationens ledare och parlamentariker, Hadi Al-Amiri, för att militärt ta ”tillbaka” shiaområden i Irak som tagits över under Saddam Husseins tid. Områden där sunniaraber nu lever (Katzman & Humud, 2016 s.19).

2007 Anhängare till Moqtada Al-Sadrs Sadrrörelse, tar sig in i konflikten under namnet Mahdimilisen, och bidrar till det ökade sekteristiska våldet under perioden. De klassificeras som en shiamilis. Deras ökade inflytande under perioden tycks vara ett resultat av Irans ökade närvaro i landet, främst eftersom deras vapenarsenal finansierades av dem (Katzman & Humud 2016, s.16-18).

2009 Försämras bilden av Maliki som upprätthållare av lag och ordning efter ett antal bombningar i huvudstaden. Resultatet blir en upplösning från tidigare koalition under Malikis "Islamic Dawa party". Det skapas istället ett anti-sekulärt partiblock med starkare betoning på shiaislam - National Iraqi Alliance. Vi ser också en större religiös fragmentering mellan partiblocken. Året därpå röstar majoriteten av alla sunniaraber i landet på det sekulära "Al-Iraqiyya" (Katzman & Humud 2016, s.22-23).

2013 får shiamilisen Mukhtar Army i uppdrag av Malikis regering att förhindra demonstrationer (Katzman & Humud 2016, s.19). Sunniprotestanter sätter upp läger i flera städer för att visa sitt missnöje, våld mot demonstranter förekommer.

Valen i två provinser som domineras av en sunnimuslimsk befolkning - Anbar och Nineveh - flyttas fram på grund av den oroliga situationen. Radikala grupper, som exempelvis IS, ökar sin aktivitet och utför flera attacker under perioden. Maliki svarar med att lätta på lagarna gällande avbathifikation och gör även tillägg i lagen som ska öka provinsernas autonomi (Katzman & Humud 2016, s.23).

2014-2015: Halva delen av 2014 kännetecknas av stora demonstrationer mot regeringen, sunniaraber uttrycker ännu en gång sitt missnöje. Det sekteristiska våldet fortsätter (t.ex. Badr organisationen) och terrorgrupper. Våld mot civilbefolkningen är vanligt förekommande (Freedom House, 2018). Det rapporterades samma år att shiamiliser diskriminerade, skadade och avrättade sunniaraber som levde i områden vilka tidigare hade övertagits av IS (Katzman & Humud 2016, s.32).

För att förhindra det sekteristiska våldet och i kriget mot IS har staten tilltagit drastiska åtgärder. Det går att fråga sig varför statens inställning till sunnitiska terrorister skiljer sig från dess inställning till shiitiska grupper? Shiitiska paramilitära grupper, som förvisso inte är terroristklassade av FN, EU, eller USA (Mapping Militant Organizations Project 2017), har

tillåtits kontrollera områden och driva ut den sunnitiska befolkningen. Det bör poängteras att IS behandling av bl.a. shiaaraber är minst lika vedervärdig, men shiamiliserna har periodvis haft stöd från regimen, vilket IS aldrig har haft.

Mapping Militant Organizations Project (2017) skriver att Maliki inte hade blivit vald, och sedan omvald, utan Sadrs stöd - ledare för Mahdimilisen. Milisen har enligt GICJ Geneva International Centre for Justice (2016 b): “waged a cruel war against Sunnis, often resorting to horrific methods to terrorize and demoralize its opposition. Reports abound of Mahdi Army death squads that murdered Sunnis through torture [...]” Sadr ingick några år senare ett samarbetat med den irakiska armén (Mapping Militant Organizations Project, 2017). Att en grupp som kränker sunniarabers mänskliga rättigheter och tillåts ha ett stort inflytande på regimen visade sig få konsekvenser. Sunniarabers stöd för staten har minskat, kanske är en förklaring att de ingått samarbeten med extrema shiamiliser.

Vår genomgång av perioden 2003-2016 visar ett Irak som nästan konstant befinner sig i ett krig, eller åtminstone en våldsamt konflikt. Landets invånare, bl.a. sunniaraber, har vid upprepade fall utsatts för ett användande av illegitimt våld, från diverse milisgrupper. Staten har inte kunnat garantera säkerheten för, i synnerhet, den sunniarabiska gruppen. För att förklara konflikten tittar vi på orsakerna i nästa stycke. Framst ligger fokuset på avbathifieringen.

4. Do laws, policies, and practices guarantee equal treatment of various segments of the population?

2003-2004 får CPA (Provisoriska koalitionsmyndigheten), delvis ledd av Bush-administrationen, i uppdrag av FN att genomföra en avbathifiering i landet. I praktiken innebär det att alla som varit medlemmar i Bathpartiet utesluts från offentliga institutioner och medverkande i politiken (Zeren 2017, s. 66). Vi kunde även finna att en majoritet av medlemmarna i Bathpartiet var sunniaraber (Reilly, 2002). CPA hjälper till att skapa en irakisk ekvivalent administration som ska sköta avbathifieringsprocessen - HNDBC (Higher National De-Baathification Commission).

Baathister organiserar protester i ett område mellan Bagdad i sydöst, Ramadi sydväst och Tikrit i norr. Området är känt under namnet ”sunnitriangeln”(Freedom House, 2018).

Under mitten av 2004 avskedas 1600 professorer och akademiker inom universitetet. CPA sköter sedan nomineringar till deras poster (Freedom House, 2018). Processen under resten av året kan sammanfattas som en rensning av exbathister i offentliga poster (Zeren 2017, 275-276).

2005 bryter demonstrationer ut på grund implementeringen av konstitutionen. Missnöjet ligger främst hos sunniaraber och är tydligast i provinser som domineras av gruppen (Katzman & Humud, 2016 s.6-7). Den blodiga konflikten som bryter ut mellan de två religiösa grupperna under 2006 (Freedom House, 2018) kan ses som en konsekvens av bl.a. den upplevda exklusionen i samband med den irakiska statsbildningen.

2008 trappas konflikten ner. Många exbathister tillåts av staten att återvända till sina arbeten. Sunniaraber får mer inflytande. I politiken, polisväsendet och militären ökar andel sunniaraber (Freedom House, 2018). I efterhand beskrivs 2008 som ett relativt lugnt år (Katzman & Humud 2016, s.7–8).

Under det parlamentariska valet **2010** annulleras 499 kandidaturer av avbathifieringskommissionens efterträdare Justice and Accountability Commission. Många av dessa kandidaturer fick dock tillbaka sin rätt att kandidera (Katzman & Humud 2016, s.9).

2014 förlorar Maliki premiärministerposten. Haider Al-Abadi, också medlem i ”Islamic Dawa Party” tar hans position. Abadi börjar med att ändra avbathifieringslagarna och lyckas kyla ner den konflikt som uppkommit mellan staten och sunniaraber (Katzman & Humud 2016, s.28-29).

2016 uppfattar sunniaraber fortfarande avbathifieringslagarna som en diskriminerande åtgärd, missnöjet är utbrett. Shiamiliser fortsätter förtrycka sunniaraber (Freedom House, 2018)

Den nya premiärministern, Haider al-Abadi, anklagas för att ha handlat utanför konstitutionen. Majoriteten av hans nya reformer förhindras i parlamentet. Sadrrörelsen

utnyttjar Abadis handlingslamhet, använder den som ett verktyg i sina anti-statliga demonstrationer (Katzman & Humud 2016, s.30).

I efterhand har sunniaraber uppfattat avbathifieringen som avsunnfiering, p.g.a. att lagarna i oproportionell utsträckning drabbat sunniaraber (Zeren, 2017).

Avslutningsvis kan vi dra slutsatsen att avbathifikationen ser ut att ha bidragit till att skapa klyftor mellan sunni- och shiamuslimar. Förlusten av exbathisters politiska rättigheter är det som oftast sunniaraber protester emot (Zeren, 2017 s. 276-277).

Radikalisering av sunniaraber:

Det som tidslinjen visar i det förra avsnittet är att den generella misstron mellan shia- och sunniaraber har försvårat den demokratiska utvecklingen. Det går att hävda att statens agerande stärkt diskrepansen mellan de olika religiösa grupperna. Vilket kan exemplifieras först genom statens agerande när demonstrationer bryter ut - våld mot demonstranter synliggörs tydligt under de olika åren. Ett andra exempel är att problemen inte har lösts på ett tillfredsställande sätt för den sunniarabiska befolkningen. Sunniaraber upplever att de har träffats hårdare av avbathifieringsprocessen än andra grupper.

Det går att se en radikaliseringsprocess av sunniaraber i samband med att de amerikanska trupperna lämnade Irak, då det samma år antalet sunniaraber som sökte sig till diverse terrororganisationer ökar (Katzman & Humud 2016, s.3). Ilskan mot shiaarabers politiska dominans, och den upplevda diskrimineringen i samband med avbathifieringen och Justice and accountability-lagen, är troliga orsaker till att sunniaraber sökte sig till dessa extrema grupper. Det ska dock poängteras att radikaliseringsprocessen pågick intensivt även under de amerikanska styrkornas närvaro. En terrororganisation vars medlemsantal har ökat sedan krigets början 2003 och består främst av exbathister är JRTN. Organisationen är allierad med IS, trots att gruppernas ideologi skiljer sig från varandra. Det som förenar är istället hatet mot den styrande shiaregimen (Katzman & Humud 2016, s.16; Coles & Parker 2015).

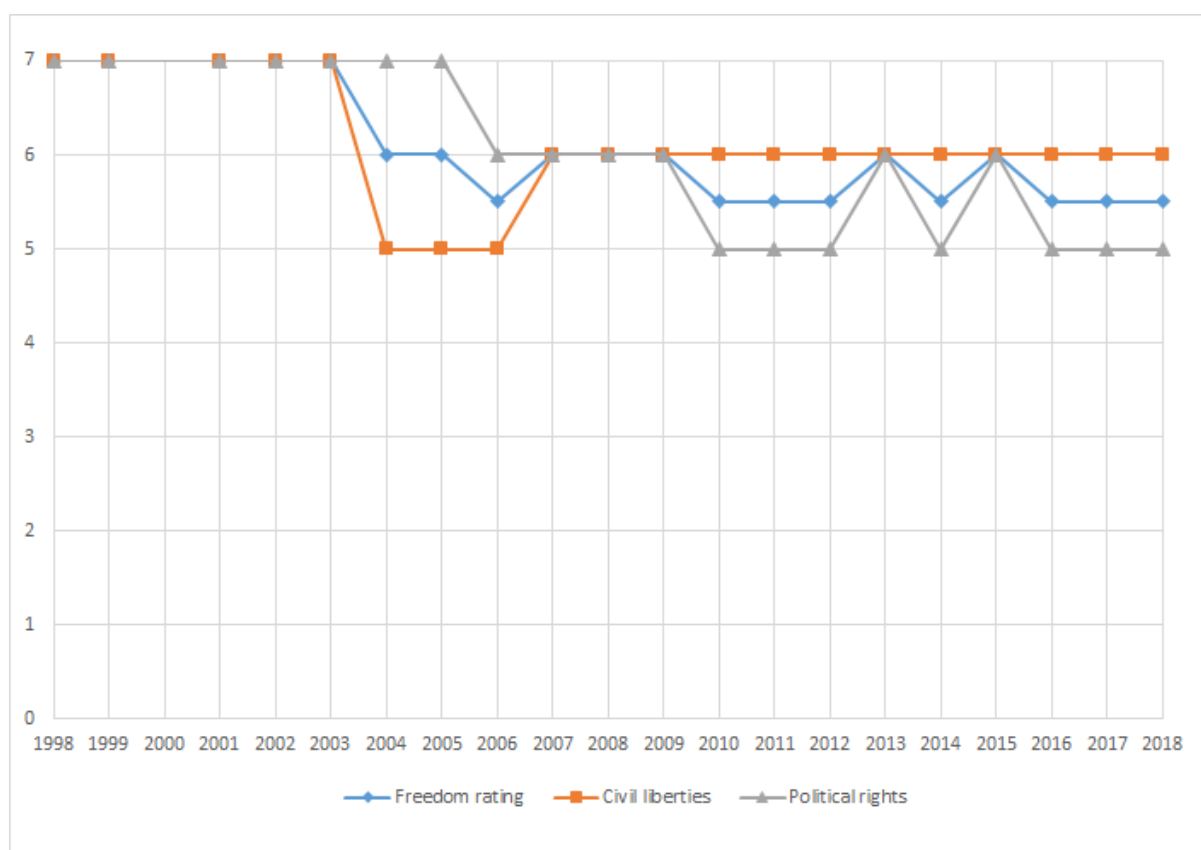
Under 2014, gjorde IS flera framgångar i Irak och dem hade ett visst stöd av sunniaraber i provinser som Anbar och Diyala (Al Jazeera and Agencies, 2015). I många områden som dominerades av sunniaraber fanns det alltså inte lika stort hot mot IS som i områden med andra religiösa grupper. Något som vidare illustrerar detta är att USA såg valet 2014 som ett

sätt för sunnibefolkningen att visa sin distans mot extremism (Katzman & Humud 2016, s.24-25). Det som inte får glömmas bort är att det både under Malikis och Abadis tid fanns individer från båda sidorna av myntet. Exbathister som drog sig till det extrema på grund av ideologiska skäl och men också dem gjorde det av opportunistiska skäl, d.v.s. för att skaffa sig en allierad i kampen mot den gemensamma fienden, som vi har visat med exemplet JRTN (Moore 2008; Coles & Parker 2015).

En annan grupp som illustrerar radikaliseringsprocessen är Sahwa-styrkorna. I början av kriget stred de mot koalitionsstyrkorna men bytte sida och allierade sig med dem amerikanska styrkorna under 2006. Infrekventa utbetalningar av löner och det faktum att de aldrig inkorporerats i den irakiska armén ledde till ett ökat missnöje mot den irakiska staten - ett stort antal Sahwakrigare övergick till IS efter 2011 (Katzman & Humud, 2016, s. 16).

Vi kan se ett mönster där avbathifieringslagarna alienerat sunniaraber. Detta har gjort att de har strömmat in till sekteristiska grupper, och en del av dessa har sedan tagit sig vidare till IS. Terrorgrupper har orsakat de största problemen för den irakiska staten, som periodvis har varit inkapabel till att förhindra våldet. För att hitta förklaringen genom Wimmer (2003) så menar han att lagstyret skulle kollapsa, och utan ett fungerande lagstyre kan inte en demokratisering utvecklas vilket vi kan se i Iraks fall.

4.2 Den demokratiska utvecklingen

(Freedom House 2018)

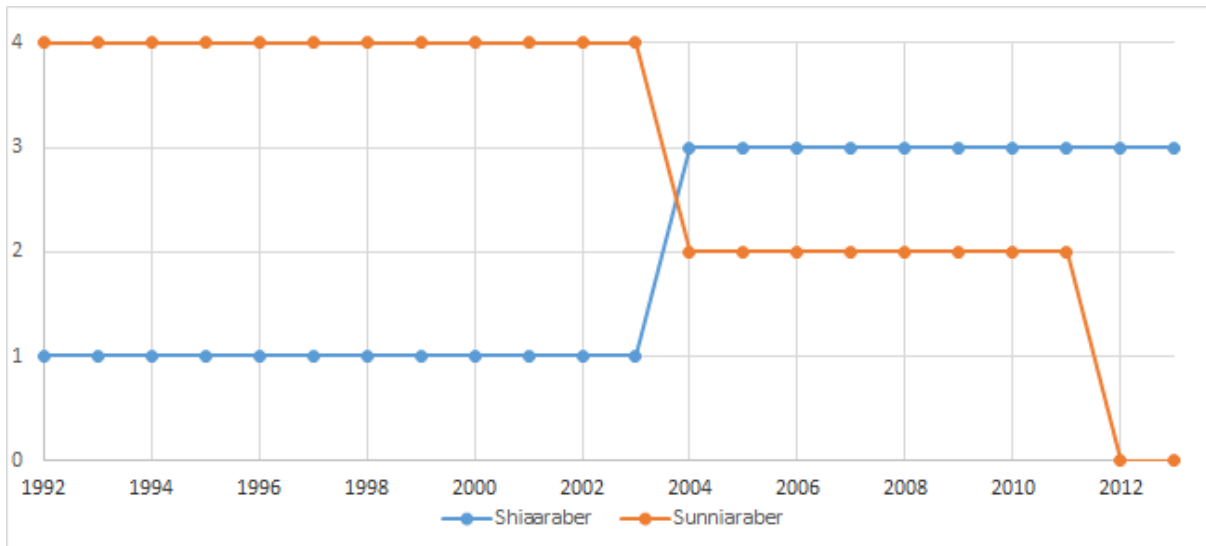
Graf 4f

Den demokratiska utvecklingen har sedan 2003, enligt Freedom House index, varit högst begränsad. Graf 4f visar att indexet försämras under 2007-2009, 2013, och 2015. Sannolikt är det konflikter som ligger bakom samtliga försämringar. Exempelvis konflikten mellan shia- och sunniaraber, det sekteristiska våldet under 2006-2008, terrorgrupperns uppkomst, IS expansion efter arabiska våren är troliga orsaker till att indexet föll under dessa år. Sambandet mellan försämrat index och våldsamt konflikt är tydligt. Anledningen till att konflikterna uppstod är att den religiösa fragmenteringen hanteras på ett dåligt sätt, vilket har behandlats i avsnitt 4.1.

Det är endast efter Saddams avsättning som vi ser en förbättring av de politiska rättigheterna. När landet vill göra sig av med inslag från Bathpartiet så implementeras avbathifieringslagar. Dessa kan tänkas påverka de civila rättigheterna negativt, i den bemärkelsen att en stor grupp i samhället, de som tidigare varit medlemmar i Bathpartiet, nu får sin organisationsfrihet och yttrandefrihet kraftigt begränsat. Iraks demokratiska utveckling har heller aldrig nått kategorin

“Partly free”, som uppnås vid en Freedom rating på 5,0. Under Saddam Husseins styre var landet en autokrati, med det minst demokratiska indexet 7.

4.3 Maktskiftet mellan sunni- och shiaaraber

(Vogt, et al. 2015)

Graf 4g

En skillnad i maktbalansen är synlig under året 2003. Det som sker är att Bathpartiets styre avsätts. Sunniaraberna, som utgjort en stor del av partiet, tappar sin maktposition därmed. Sunniarabernas maktposition utvecklas från det som EPR benämner “Monopoly”, det vill säga monopol på maktutövning, till “Junior partner”, och slutligen till “Powerless”.

Sistnämnda skulle kunna förklaras genom bl.a. påbörjandet av den arabiska våren samt USA:s utträde 2011.

Sunniarabernas status sänks året efter att amerikanska trupper lämnar landet. Förklaringen kan ligga i det faktum att, som Jaboori (2013) skriver: “Soon after the US withdrawal at the end of 2011, Mr Maliki started a crackdown on senior Sunni Arab politicians” Huruvida Al-Maliki genomförda dessa åtgärder p.g.a. att amerikanska styrkor hade lämnat landet är naturligtvis svårt att svara på. Det finns ett tydligt samband i graf 4g mellan amerikanska truppers närvaro (2003-2011) och sunniarabers status som junior partners. En annan aspekt är hur shiaarabers position utvecklas från “Discriminated” till “Senior partner” - en tydlig skillnad i landets skiftande av makten.

Vi kan alltså se hur sunniaraber gått från att vara den uteslutande maktutövande gruppen, till att nedgraderas till “junior partner” i det shiadominerade post-Saddamistiska Irak, och till slut har gruppen blivit helt maktlös. Frågan är när shiaaraberna kommer att nå den högsta nivån på grafen. Graf 4g visar även extremismen i det politiska klimatet, som omöjliggör ett framgångsrikt implementerande av proportionellt valsysteem. Varje grupp som styr landet kommer oundvikligen att förtrycka de som gruppen upplever vara förtryckare. För sunniaraberna har det skett en oerhört negativ utveckling sen 2003 (Vogt, et al. 2015).

5 Slutsats & Diskussion

Att fokusera på alla Wimmers kriterier för att beskriva hur demokratin har utvecklats gjorde att arbetet gav oss en översiktlig insyn om situationen i Irak. Kanske hade det varit tillräckligt att fokusera på ett av kriterierna, t.ex. att undersöka valsystemet och istället gå djupare på dess påverkan av demokratin. Men för att besvara vår frågeställning kunde vi inte begränsa oss till ett specifikt kriterium. Religiösa fragmentering är något som har påverkat flera olika komponenter av den demokratiska utvecklingen i Irak. Ett lämpligt tillvägagångssätt var därför att behandla tre av Wimmers kriterier.

Det politiska systemet gynnar etniskt och religiöst inriktade partier. Wimmer talar om “moderation and compromise”, vilket är precis det som saknas i den irakiska politiken. Detta går att se i maktskiftet mellan de båda religiösa grupperna. Under Saddams styre var det politiska klimatet extremt i den bemärkelsen att sunniaraber hade monopol i maktutövning. Efter 2012, under den shiadominerade regimen, har det skett en total förändring, och sunniaraber status har relegerats till “powerless”.

Iraks valsystem har lett till en cementering av samhällets religiösa uppdelning i parlamentet. Överensstämmelsen mellan partiernas religiösa anknytning och befolkningens religiösa tillhörighet är nästan fullständig. Den religiösa fragmenteringen är något som kan synas i resultatet i alla val och de etnoreligiösa linjerna har styrt och format det politiska landskapet. Det enda parti som utgör ett undantag är det sekulära partiet Al-Iraqiyyas framgång under valet 2010. Partiets framgång var begränsad till provinser med hög andel sunniaraber eller hög mångfald. Dessa provinser var dock inte tillräckligt många för att partiet skulle kunna vinna över de shiaarabiska partierna.

PR-systemet används trots att det alternativa systemet är lämpligare för att åstadkomma en högre representation av minoriteter. Vi har argumenterat för att en implementering av det alternativa valsystemet hade inkluderat sunniarabers röst i högre omfattning. Det hade också kunnat förhindra ett politiskt klimat med en så pass tydlig religiös anknytning. Valet av premiärminister illustrerar exkluderingen av sunniaraber, då denna tillåts bli vald utan ett rikstäckande stöd. Sunniarabers möjligheter att påverka valet är därmed minimalt.

Wimmers första punkt kan inte anses vara uppfylld i Irak.

Vi har även visat att uppdelningen av provinserna skett på ett sådant sätt att få av provinserna har en religiös mångfald. Detta har implikationen att några av landets provinser är under en större risk att konsolideras med andra provinser i ett eventuellt försök att skapa etniska storprovinser. Vi har även visat att regimens agerande i vissa fall är under all kritik, t.ex. vad gäller deras inställning till säkerheten i Anbar, samt den etniska rensningen av sunniaraber i Diyala. Vårt argument är att dessa situationer inte hade uppstått med en mer icke-etnisk uppdelning av provinserna. Det bör ändå understrykas att hög mångfald har uppnåtts i några av provinserna.

Fördelningen av landets oljeintäkter har skett på ett icke-konstitutionellt vis, där den shiitiska provinsen Basra får den överlägset största delen. Wimmer (2003) menade att en jämlik fördelning är avgörande för en fredlig demokratisk utveckling. Efter år 2005 då demonstrationerna ökade, går det att se att hur missnöjet som uppstått hos sunniaraber delvis berodde på den fiskala decentraliseringen. Efter alla dessa år har inte någon lösning i parlamentet hittats, i alla fall inget som har tillfredsställt den sunniarabiska befolkningen (Smith 2016). Vi vill understryka att vi p.g.a. att vi inte har haft tillgång till material från flera år låter vi bli att dra några större slutsatser från resultatet av oljeintäktsanalysen. **Wimmers andra punkt kan inte anses vara uppfylld i Irak.**

Lagstyret har fullständigt kollapsat, korruptionsnivån i landet är bland de högsta i världen, och i vissa av landets provinser har situationen alternerat mellan krig och konflikt. Statens legitimitet har ifrågasatts av särskilt sunniaraber. Detta då det genomförts summariska rättegångar och avrättningar av misstänkta terrorister, vilka i många fall varit sunniaraber med obekräftade relationer till terrorism. Det faktum att staten har samarbetat med grupper vars impopularitet bland sunniaraber är hög har också förvärrat sunniarabers förtroende för staten. Allt detta tros ligga till grund för den radikaliserings som sunniaraber genomgått. Men främst är det avbathifieringen som har satt djupa spår i den religiösa konflikten i Irak. Den kan kännetecknas av en shiaarabisk vilja att uppnå upprättelse för den diskriminering som Bathregimen utsatte dem för. Eftersom exbathister har straffats på grund av sitt tidigare medverkande i partiet menar kritiker att det istället har blivit mer av en avsunifiering eftersom processen alienerat sunniaraber från politiken. Slutsatsen vi kan dra är att avbathifieringen kanske är den komponent som i störst utsträckning försvårat demokratiseringen. **Wimmers tredje punkt kan inte anses vara uppfylld i Irak.**

6 Referenser

- Akdede, S. H., 2010. Do more ethnically and religiously diverse countries have lower democratization?. *Economics Letters*, Volume 106, pp. 101-104.
- Al Jazeera and Agencies, 2015. *ISIL wins support from Iraq's Sunni tribes*. [Online] Available at: <https://www.aljazeera.com/news/2015/06/sunni-sheiks-pledge-allegiance-isil-iraq-anbar-150604074642668.html> [Accessed 14 maj 2018].
- Alesina, A. et al., 2003. Fractionalization. *Journal of Economic Growth*, 8(2), pp. 155-194.
- Al-Rikabi, H., 2017. *Reforming the Electoral System in Iraq*, Bagdad: s.n.
- Amnesty, 2017. *Amnesty International Global Report: Death Sentences and Executions 2016*, London: Amnesty International Ltd.
- Aresti, M. L., 2016. *Oil and Gas Revenue Sharing in Iraq*, s.l.: Natural Resource Governance Institute.
- BBC News, 2013. *Iraq MP Ahmed al-Alwani arrested in deadly Ramadi raid*. [Online] Available at: <http://www.bbc.com/news/world-middle-east-25534541> [Accessed 10 maj 2018].
- Beehner, L., 2006 (a). *The Challenge in Iraq's Other Cities: Basra*. [Online] Available at: <https://www.cfr.org/backgrounder/challenge-iraqs-other-cities-basra> [Accessed 16 maj 2018].
- Coles, I. & Parker, N., 2015. *How Saddam's men help Islamic State rule*. [Online] Available at: <https://www.reuters.com/investigates/special-report/mideast-crisis-iraq-islamicstate/> [Accessed 16 maj 2018].
- Cornish, C., 2015. *The tragedy of Iraq's Sunnis*. [Online] Available at: <http://www.irinnews.org/analysis/2015/09/16> [Accessed 11 maj 2018].
- Dawisha, A. & Diamond, L. J., 2006. Iraq's Year of Voting Dangerously. *Journal of Democracy*, 17(2), pp. 89-103.
- Freedom House, 2017. *Iraq | Freedom House*. [Online] Available at: <https://freedomhouse.org/report/freedom-world/2017/iraq> [Accessed 11 maj 2018].
- Freedom House, 2018. *Iraq | Freedom House*. [Online] Available at: <https://freedomhouse.org/country/iraq> [Accessed 10 maj 2018].
- Gerring, J., Hoffman, M. & Zarecki, D., 2016. The Diverse Effects of Diversity on Democracy. *British Journal of Political Science*, Volume 48, pp. 283-314.
- GICJ Geneva International Centre for Justice (a), 2016. *IRAQ: Ethnic and Sectarian Cleansing In Diyala*, Geneva: GICJ Geneva International Centre for Justice.
- GICJ Geneva International Centre for Justice (b), 2016. *Militias in Iraq: The hidden face of terrorism*, Geneva: GICJ Geneva International Centre for Justice.

- Harney, J., 2016. *How Do Sunni and Shia Islam Differ?*. [Online]
Available at: <https://www.nytimes.com/2016/01/04/world/middleeast/q-and-a-how-do-sunni-and-shia-islam-differ.html>
[Accessed 10 maj 2018].
- Hopwood, D., 2003. *The foundations of Iraq*. [Online]
Available at: http://www.bbc.co.uk/history/recent/iraq/britain_iraq_03.shtml
[Accessed 10 maj 2018].
- Human Rights Watch, 2017. *Flawed Justice: Accountability for ISIS Crimes in Iraq*. [Online]
Available at: <https://www.hrw.org/report/2017/12/05/flawed-justice/accountability-isis-crimes-iraq>
[Accessed 11 maj 2018].
- Independent High Electoral Commission, 2014. *Iraqi CoR Election Results*. [Online]
Available at: <http://ihec.iq/en/index.php/results.html>
[Accessed 17 maj 2018].
- Institute for the Study of War, 2014. *Final 2014 Iraqi National Elections Results by Major Political Groups*. [Online]
Available at: <http://iswresearch.blogspot.se/search?updated-max=2014-05-20T16:42:00-04:00>
[Accessed 15 maj 2018].
- Iraqi Constitution, 2005. *Full Text of Iraqi Constitution*, s.l.: Washington Post.
- Jaboori, R., 2013. *Iraqi Sunnis' long struggle since Saddam*. [Online]
Available at: <http://www.bbc.com/news/world-middle-east-25559872>
[Accessed 16 maj 2018].
- Jensen, S., 2016. *The Fall of Iraq's Anbar Province*. [Online]
Available at: <https://www.meforum.org/articles/2015/the-fall-of-iraq-s-anbar-province>
[Accessed 15 maj 2018].
- Katzman, K. & Humud, C. E., 2016. *Iraq: Politics and Governance*, s.l.: s.n.
- Mansour, R., 2016. *The sunni predicament in Iraq*, Washington, D.C.: Carnegie Middle East Center.
- Mapping Militant Organizations Project, 2017. *Mahdi Army | Mapping Militant Organizations*. [Online]
Available at: <http://web.stanford.edu/group/mappingmilitants/cgi-bin/groups/view/57>
[Accessed 11 maj 2018].
- Moore, S., 2008. *Ex-Baathists Get a Break. Or Do They?*. [Online]
Available at: <https://www.nytimes.com/2008/01/14/world/middleeast/14iraq.html>
[Accessed 10 maj 2018].
- NGO Coordination Committee for Iraq, n.d. *Iraqi Governorate Profiles*. [Online]
Available at: <https://www.ncciraq.org/en/about/about-iraq/iraqi-governorate-profiles>
[Accessed 17 maj 2018].
- Reddie, A., 2014. *A History of Violence*. [Online]
Available at: <https://www.opencanada.org/features/a-history-of-violence-2/>
[Accessed 11 maj 2018].
- Reilly, B., 2002. Electoral Systems for Divided Societies. *Journal of Democracy*, april, 13(2), pp. 156-170.

- Rubin, A. J. & Al-Salhy, S., 2015. *Iraqi Parliament Elects Speaker in Effort to Form New Government*. [Online]
Available at: <https://www.nytimes.com/2014/07/16/world/middleeast/iraq.html>
[Accessed 14 maj 2018].
- Smith, R., 2016. *Iraq: what happened to the oil after the war?*. [Online]
Available at: <http://theconversation.com/iraq-what-happened-to-the-oil-after-the-war-62188>
[Accessed 10 maj 2018].
- Teorell, J., 2010. *Determinants of Democratization: Explaining Regime Change in the World, 1972-2006*. 1 ed. Cambridge: Cambridge University Press.
- The Economist, 2018. *The Economist Intelligence Unit's Democracy Index*. [Online]
Available at: <https://infographics.economist.com/2018/DemocracyIndex/>
[Accessed 17 maj 2018].
- Transparency International, 2017. *Corruption Perceptions Index 2016*. [Online]
Available at: https://www.transparency.org/news/feature/corruption_perceptions_index_2016
[Accessed 11 maj 2018].
- Transparency International, n.d. *Corruption Perceptions Index 2004*. [Online]
Available at: https://www.transparency.org/research/cpi/cpi_2004/0#results
[Accessed 11 maj 2018].
- Wellman, J. K. J. & Tokuno, K., 2004. Is Religious Violence Inevitable?. *Journal for the Scientific Study of Religion*, 43(3), pp. 291-296.
- Wimmer, A., 2003. *Democracy and Ethno-Religious Conflict in Iraq*, Stanford: Center on Democracy, Development and the Rule of Law at Stanford University.
- Visser, R., 2007. *Basra, the Reluctant Seat of "Shiastan"*. [Online]
Available at: <https://www.merip.org/mer/mer242/basra-reluctant-seat-shiastan>
[Accessed 16 maj 2018].
- Vogt, M. et al., 2015. Integrating Data on Ethnicity, Geography, and Conflict: The Ethnic Power Relations Dataset Family. *Journal of Conflict Resolution*, 59(7), pp. 1327-1342.
- X.S. (The Economist), 2014. *The incumbent digs in*. [Online]
Available at: <https://www.economist.com/blogs/pomegranate/2014/05/iraqs-election>
[Accessed 18 maj 2018].
- Zeren, K. A., 2017. From De-Nazification of Germany to De-Baathification of Iraq. *Political Science Quarterly*, 132(2), pp. 259-290.

7 Bilagor

- **Religiös fragmentering:**

För beräkningen av religiös fragmentering hänvisar vi till Alesina, et als. (2003) formel:

$$1 - \sum_{i=1}^n s_{ij}^2$$

1 - Summan av (samtliga grupper andel av befolkningen²)

1 = total fragmentering

0 = ingen fragmentering